

Dzimumu līdztiesības komitejas 31.sēde

PROTOKOLS Nr. 3

Rīgā, Zoom platformā plkst. 15.00

2021. gada 30.jūnijā

Sēdi vada:

Ingus Alliks, Labklājības ministrijas (turpmāk – LM) valsts sekretārs, Dzimumu līdztiesības komitejas (Komiteja) vadītājs un Agnese Gaile LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte, Komitejas vadītāja vietniece

Sēdē piedalās:

Undīne Andersone, Ārlietu ministrijas Starptautisko organizāciju un humanitāro jautājumu departamenta Humanitāro jautājumu nodaļas vecākā referente

Linda Romele, biedrības “Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība” eksperte izglītības, nodarbinātības un sociālajos jautājumos

Elīza Brūklēna, biedrības “Latvijas Jaunatnes padome” valdes locekle

Maija Strazdiņa (aizvieto Gunu Gavrilko), Aizsardzības ministrijas Aizsardzības plānošanas un analīzes departamenta Struktūras un militārā personāla attīstības plānošanas nodaļas vecākā referente

Inete Ielīte, biedrības “Latvijas Bērnu forums” valdes priekšsēdētāja

Edīte Kalniņa, biedrības “Latvijas Sieviešu nevalstisko organizāciju sadarbības tīkls” valdes locekle

Elīta Kresse, biedrības “Latvijas Pašvaldību savienība” padomniece ārējo sakaru jautājumos

Pēteris Leiškalns, biedrības “Latvijas Darba devēju konfederācija” sociālās drošības eksperts

Iluta Lāce, biedrības “Centrs MARTA” vadītāja

Valērija Muižniece-Briede, Veselības ministrijas Veselības veicināšanas un atkarību profilakses nodaļas vecākā eksperte

Simona Pētersone, Satiksmes ministrijas Attīstības un finanšu plānošanas departamenta Stratēģiskās plānošanas un finanšu nodaļas vecākā referente

Konstance Pīlēna, Valsts kancelejas Valsts pārvaldes politikas departamenta Cilvēkresursu nodaļas konsultante cilvēkresursu jautājumos

Sandris Rāgs, Tieslietu ministrijas Cilvēktiesību departamenta Vispārējo cilvēktiesību nodaļas jurists

Daina Mežecka, Ziemeļvalstu Ministru padomes biroja Latvijā padomniece sociālajos jautājumos

Eva Selga, Latvijas Personāla vadīšanas asociācijas valdes priekšsēdētāja

Kristīne Pakārkle, Tiesībsarga biroja Pilsonisko un politisko tiesību nodaļas juridiskā padomniece

Inta Šusta, Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta vecākā eksperte

Ainars Nābels-Šneiders (aizvieto Ilzi Slokenbergu) Zemkopības ministrijas Starptautisko lietu un stratēģijas analīzes departamenta Stratēģijas analīzes nodaļas vecākais referents

Agnese Zarīte, Latvijas pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās biroja konsultante

Uzaicinātie dalībnieki:

Ivars Vanadziņš, RSU Darba drošības un vides veselības institūta direktors

Raina Nikiforova, Slimību profilakses un kontroles centra Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe

Inga Mukāne, Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu maksātāju uzvedības analīzes un prognozēšanas pārvaldes direktore

Diāna Jakaite, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta direktore

Ērika Gromule, Valsts kancelejas Cilvēkresursu politikas nodaļas vadītāja

Inese Upīte, Sociālās apdrošināšanas departamenta vecākā eksperte

Nita Jirgensone, Pārresoru koordinācijas centra konsultante, Sadarbības platformas "Demogrāfisko lietu centrs" koordinatore

Sēdē nepiedalās:

Dace Helmane, biedrības "Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūts" izpilddirektore

Agnese Zīle-Veisberga, Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta Politikas izstrādes nodaļas vecākā eksperte

Lauris Bokišs, Biedrības ģimenes atbalstam "Tēvi" loceklis

Sēdi protokolē:

Agnese Gaile, LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte, Komitejas vadītāja vietniece

1. Darba kārtības apspriešana.

I.Alliks iepazīstina ar sēdes darba kārtību un jautā, vai Komitejas locekļiem ir kādi papildinājumi piedāvātajai darba kārtībai. I.Ielīte izsaka priekšlikumu septembra Komitejas sēdes darba kārtībā iekļaut jautājumu par ANO Konvencijas par jebkuras sievietes

diskriminācijas izskaušanas komitejas rekomendāciju Latvijai ieviešanu. Kā arī informē, ka pie citiem jautājumiem vēlas sniegt informāciju par divām iniciatīvām.

Vienojas:

apstiprināt darba kārtību.

2. Iepazīšanās ar jaunajiem Komitejas locekļiem.

Saskaņā ar Dzimumu līdztiesības komitejas nolikuma 9.punktu, kas paredz to, ka Komitejas sastāvs tiek pārskatīts ik pēc 3 gadiem, ir mainījies Komitejas sastāvs. Komitejas vadītājs aicina jaunpienākušos Komitejas locekļus iepazīstināt ar sevi (pārstāvji no Veselības ministrijas, Finanšu ministrijas, Satiksmes ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības, Latvijas Jaunatnes padomes, Latvijas Personāla vadīšanas asociācijas). Pēc iepazīšanās Komitejas vadītājs izsaka pateicību ikvienam Komitejas loceklim par līdzšinējo iesaisti sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanā un cer uz veiksmīgu sadarbību ar klāt pienākušajiem Komitejas locekļiem.

Vienojas:

sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

3. COVID -19 ietekme uz sieviešu un vīriešu situāciju no dažādu nozaru perspektīvas.

Komitejas vadītājs informē, ka darba kārtībā šis jautājums tika iekļauts pēc NVO priekšlikuma, jo COVID-19 ir ietekmējis, ietekmē un noteikti vēl ietekmēs kādu laiku ikvienu no mums. COVID-19 ietekme ir jautājums, kas ir jāvērtē arī no sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu iespēju un tiesību viedokļa. Tādēļ sanāksmē ir aicināti dažādu jomu pārstāvji sniegt ieskatu par situāciju.

- 3.1. Informācija par 14.jūnijā ES Eiropas Savienības Nodarbinātības, sociālās politikas, veselības un patērētāju lietu ministru padomē pieņemtajiem padomes secinājumiem par Covid-19 sociālekonomisko ietekmi uz dzimumu līdztiesību - *Informē LM Sociālās politikas plānošanas un attīstības departamenta vecākā eksperte Agnese Gaile.*
- 3.2. Informācija par finanšu ministrijas kompetences jomu – *Informē Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu maksātāju uzvedības analīzes un prognozēšanas pārvaldes direktore Inga Mukāne.*
- 3.3. Informācija par veselības jomu – *Informē Slimību profilakses un kontroles centra Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Raina Nikiforova.*
- 3.4. Informācija par pētījuma “Darba un ģimenes dzīves saskaņošanas izaicinājumiem COVID 19 pandēmijas un ar to saistīto ierobežojumu laikā” rezultātiem – *Informē RSU Darba drošības un vides veselības institūta direktors Ivars Vanadziņš.*

I.Ielīte komentējot par dzirdēto, min dažādus interesantus aspektus no veiktajiem pētījumiem par attālināto darbu un to, ka sievietes sliktāk nekā vīrieši jūtas, lietojot kameru. Tāpat tiek minēts, ka sievietēm, īpaši, tām, kuras strādā medicīnas un aprūpes nozarēs būtu nepieciešams saņemt psiholoģisko atbalstu un nodrošināt supervīzijas. Tāpat uzsver veselības aprūpes pakalpojumu nozīmi, jo COVID-19 pandēmijas laikā veselības aprūpes pakalpojumu ierobežotās pieejamības dēļ ir ielaistas dažādas saslimšanas gan vīriešiem, gan sievietēm. I.Ielīte uzsver dažāda atbalsta nozīmi, piemēram, uzņēmējdarbības prasmju stiprināšanai. Izsaka priekšlikumu, ka uz nākamo Komitejas sēdi varētu uzaicināt Sabiedrības integrācijas fonda pārstāvjus, kas varētu sniegt informāciju, kāds atbalsts visvairāk šajā laikā ir sniegts un kāda ir bijusi ietekme no dzimuma aspekta.

Sniegtās prezentācijas pēc sanāksmes tiks ievietotas LM tīmekļvietnē pie [Komitejas sadaļas](#).

Vienojas:

sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

4. LM piedāvātais risinājums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas par darba un privātās dzīves līdzsvaru vecākiem un aprūpētājiem prasību pārņemšanai Latvijas normatīvajos aktos (*Informē Labklājības ministrijas Sociālās apdrošināšanas departamenta vecākā eksperte Inese Upīte*).

Komitejas vadītājs informē, ka LM piedāvātie risinājumi ir pārrunāti arī ar sociālajiem partneriem, Demogrāfisko lietu centru, kā arī ar Veselības ministriju, lai rastu risinājumus par atsevišķu direktīvas prasību ieviešanu (aprūpētāja atvaļinājuma ieviešanai). Direktīvas prasības ir jāpārņem līdz 2022.gada 2.augustam, līdz ar to ir plānots, ka līdz septembrim LM sagatavos nepieciešamos grozījumus tiesību aktos, lai virzītu uz Ministru kabinetu un pēc tam Saeimā apstiprināšanai.

Detālāka informācija par LM piedāvātajiem risinājumiem ietverta sniegtajā [prezentācijā](#).

Diskusija/jautājumi

L.Romele norāda, ka LBAS iekšēji arī ir pārrunāts šis jautājums. Jautājumā, kas skar aprūpētāja atvaļinājumu, LBAS uzskata, ka šo atvaļinājumu būtu jāapmaksā darba devējam.

I.Upīte atbildot uzsver, ka visu pušu viedokļi, tiks iekļauti normatīvo aktu anotācijā, t.sk., arī LBAS paustais, lai izskatot šo jautājumu Ministru kabinetā būtu pieejami visu iesaistīto pušu viedokļi.

P.Leiškalns iebilst par LBAS izteikto piedāvājumu, ka aprūpētāja atvaļinājums būtu jāapmaksā darba devējam. Svarīgāk ir, ka darbiniekam ir noteiktas tiesības uz šādu atvaļinājumu normatīvajos aktos, nevis uzlikt papildus slogu darba devējam.

I.Lāce atzinīgi novērtē direktīvā noteiktās tiesības un to aktualitāti Latvijā. Vienlaikus uzsver, ka līdzīgi kā mazajiem uzņēmumiem, arī NVO nav vienkārša situācija, īpaši domājot par pieejamajiem resursiem, kas būtu jāņem vērā pie direktīvas prasību pārņemšanas.

Komitejas vadītāja aicina Komitejas locekļus sniegt priekšlikumus/idejas, saistībā ar direktīvas ieviešanas risinājumiem nedēļas laikā – līdz 8.jūlijam, nosūtot uz komitejas e-pastu.

Vienojas:

sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

5.Citi jautājumi

I.Ielīte informē par to, ka LSOST sadarbībā ar vēl citām nevalstiskajām organizācijām ir izdevies panākt to, ka Veselības ministrijas jaunajās politikas iniciatīvās 2022., 2023., 2024. ir iekļauts finansējums 662 580 *eur* apjomā, sievietēm krūšu rekonstrukcijas operācijām pēc krūts vēža ārstēšanas. I.Ielīte vēršas pie visiem Komitejas locekļiem, kas pārstāv nozaru ministrijas, aicinot informēt ministriju valsts sekretārus un iespēju robežās ministrus, budžeta apstiprināšanas procesā atbalstīt šo iniciatīvu.

I.Ielīte informē arī par jautājumu, kas skar sociālā riska grupu sieviešu kontracepcijas un ginekologa pieejamību. Šobrīd Veselības ministrijas jaunajās politikas iniciatīvās ir ieplānoti 1,7 milj. *eur*. Par šo jautājumu tiek diskutēts jau vairākus gadus. I.Ielīte norāda, ka šis un arī iepriekšējais jautājums ir cieši saistīts arī ar ANO Konvencijas par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanas komitejas sniegtajām rekomendācijām Latvijai.

Vienojas:

1. Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.
2. Nākamo Komitejas sēdi organizēt septembra otrajā pusē.

Sanāksmi slēdz plkst. 16:45

Sanāksmes vadītājs

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

I. Alliks